

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДОНБАСЬКА ДЕРЖАВНА МАШИНОБУДІВНА АКАДЕМІЯ
Кафедра філософії та соціально-політичних наук

МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ
ДО ВИКОНАННЯ ЗДОБУВАЧАМИ ВИЩОЇ ОСВІТИ
ІНДИВІДУАЛЬНИХ ЗАВДАНЬ з
навчальної дисципліни
«ІСТОРІЯ УКРАЇНИ ТА УКРАЇНСЬКОЇ КУЛЬТУРИ»

рівень вищої освіти	перший (бакалаврський)
спеціальність	А 7 «Фізична культура і спорт»
назва освітньої програми	А Освіта
статус	обов'язкова

Розробники: к.іст.н., доцент Н. Л. Стешенко,
к.іст.н., доцент Ю.Л.Яковенко

Краматорськ-Тернопіль
2025 р.

ВСТУП

Курс «Історія України та української культури» є дисципліною загальної підготовки студентів різних спеціальностей, яка сприяє формуванню системи загальнолюдських та національних цінностей, вихованню духовності, моральної та світоглядної культури молоді. Знання історії свого народу (політичної, економічної, соціальної, культурної), бачення зв'язків між явищами та процесами, виділення причинно-наслідкових відношень розвивають розумові здібності студента, розширюють кругозір, активують більш активну громадянську позицію, сприяють розвитку критичного мислення, так необхідного в сучасних умовах, щоб краще орієнтуватись в інформаційному полі. Опрацювання наукової літератури підвищує історичну компетентність студента у порівнянні з шкільним курсом історії України. Встановлення міждисциплінарних зв'язків сприяє формуванню ряду важливих компетентностей (загальнокультурної, пізнавальної, аналітичної, соціальної та інших), які знадобляться у побудуванні успішної кар'єри та щасливому житті.

ФОРМИ ІНДИВІДУАЛЬНОЇ РОБОТИ

Індивідуальна робота студента може полягати у виконанні студентської наукової роботи з метою набуття вмінь і навичок самостійної дослідницької роботи, висвітлення актуальної наукової проблеми, більш глибокого засвоєння програмного матеріалу з предмету.

Індивідуальна робота із студентами проводиться з метою:

- ☐ закріплення матеріалу лекційного курсу;
- ☐ поглиблення знань по основних (ключовим) проблемах дисципліни;
- ☐ залучення студентів до практичного застосування отриманих знань.

Формою індивідуальних занять є консультації, опитування за варіантами та індивідуальними завданнями, робота зі студентами, які погано засвоюють матеріал та відстають.

Види індивідуальної роботи студента:

- виконання індивідуальних навчально-дослідних завдань (написання , творчих завдань за темами, рефератів для участі у конкурсі рефератів, розробка ілюстративних схем, порівняльних таблиць, презентацій тощо);
- виконання доручень науково-дослідницького характеру (підготовка доповіді на студентську або загальноуніверситетську наукову конференцію, написання наукової статті або тез виступу, підготовка й участь у конкурсі студентських наукових робіт).

ПЕРЕЛІК ІНДИВІДУАЛЬНИХ ТВОРЧИХ ЗАВДАНЬ ЗА ТЕМАМИ

Теми і підтеми	Індивідуальні завдання
Україна княжої доби та її роль у світовій історії 1. Політичний устрій Київської Русі. 2. Соціально-економічний розвиток. 3. Напрями зовнішньої політики. 4. Прийняття християнства. 5. Причини феодалної роздробленості Київської Русі. 6. Культура княжої доби.	1. Проаналізувати еволюцію державного устрою Київської Русі. Вказати носіїв влади та їх повноваження у різні періоди розвитку Русі. Намалуйте схему політичного розвитку. 2. Проаналізувати зміни в розвитку сільського господарства, промислів, ремесла та торгівлі у княжий період. Дати характеристику господарству Київської Русі. Що Ви можете сказати про грошову систему Русі? Як розвивалась міжнародна торгівля? Чому занепадав шлях «із варяг в греки»? Якими ще торгівельними шляхами користувались купці? 3. Охарактеризуйте соціальну структуру в Київській Русі. Прослідкуйте зміни у соціальній структурі від заснування держави до XIV ст. Вкажіть причини таких змін. 4. Проаналізуйте міжнародну діяльність князів, її напрямки та риси у різні періоди існування Русі. Яку роль відігравали династичні зв'язки у вирішенні міжнародних питань? Як впливала постійна боротьба з кочовиками на розвиток Русі? Які відносини Русь мала з Візантією? 5. Проаналізуйте причини, методи та наслідки прийняття християнства. За результатами складіть схему. 6. Складіть схему «Феодална роздробленість Русі»: причини, сутність та наслідки. 7. Проаналізуйте, чому Галицько-Волинське князівство вважається спадкоємцем Київської Русі. В чому це виявлялось? Аргументуйте свою відповідь. 8. Порівняйте розвиток культури в дохристиянській Русі та після хрещення.
Козацтво. Визвольна війна українського народу середини XVII ст. 1. Феномен козацтва. 2. Періодизація війни. Війна, повстання чи революція?	1. Проаналізуйте теорії походження козацтва. Яку Ви вважаєте найбільш аргументованою і чому? Оформіть тези для виступу. 2. Порівняйте Зборівську угоду 1649 р. та Білоцерківський договір 1651 р. Оформіть результат у таблицю. 3. Проаналізуйте багатовекторність зовнішньої

3. Розгортання національно-визвольної війни. 4. Гетьманщина.	політики Б. Хмельницького та її причини. 4. Охарактеризуйте події 1648-57 років. Чи можна їх назвати національною революцією? Аргументуйте відповідь. Підготуйте тези до виступу. 5. Прослідкуйте процес державотворення в козацькій державі за часів Б.Хмельницького. Зробіть схему центрального та місцевого управління. Які зміни відбулись у цій структурі за часи гетьманування Б.Хмельницького? 6. Проаналізуйте соціальну структуру в Гетьманщині. Порівняйте з соціальною структурою попереднього періоду. Як формувалась українська еліта і хто туди входив? Яким було становище селян в Гетьманщині? Які зміни в соціальній структурі відбулись протягом 1648-57 років? Яким було становище православної церкви? Порівняйте з попереднім періодом в історії України. Оформіть тези для виступу або презентацію.
Руйнування державних структур Гетьманщини та інтеграція українських земель до складу Російської імперії в XVIII ст. 1. Гетьманування І.Мазепи. 2. Колоніальна політика Російської імперії щодо України в XVIII ст. 3. Культура.	1. Проаналізуйте діяльність та мотиви поведінки Івана Мазепи. Оформіть у презентацію результати своєї роботи. 2. Чому XVIII ст. стало періодом обмеження та остаточної ліквідації автономії Гетьманщини? Проаналізуйте договори гетьманів з Росією. Аргументуйте, підготуйте тези для виступу. 3. Подумайте, в чому виявлялась деморалізація козацької старшини? Чи можна було відстояти автономію та широкі права козацтва? (тези для виступу) 4. Які реформи проводили козацькі гетьмани XVIII ст.? Оцініть їх, оформіть у таблицю. 5. Дослідіть історію Запорізької Січі. Чому російські війська її зруйнували? Розкажіть про долю запорожців. Оформіть у вигляді презентації.
Україна у складі Російської та Австро-Угорської імперій. 1. Діяльність «Руської трійці». 2. Революційні події у 1848–1849 рр. в Західній Україні та їх значення.	1. Проаналізуйте український національний рух в Наддніпрянській та Західній Україні. Знайдіть спільні та відмінні риси. Подумайте, чому саме в XIX ст.. відбувається його активізація? 2. Чому «Руська трійця» обрала для себе в якості гасла слова: «Світи, зоре, на все поле, поки місяць зійде»? Як Ви оцінюєте результати діяльності цієї групи? Який слід в історії

3. Соціально-економічний розвиток України в пореформений період. 4. Соціально-економічний розвиток України в пореформений період. 5. «Українське питання» в баченні російської та австрійської влади й громадськості.	України залишили по собі її учасники після ліквідації цієї організації? 3. Порівняйте процес скасування кріпацтва у Галичині та Наддніпрянській Україні. Оформіть таблицю. 4. Як українська національна ідея проявилась в роки Австрійської революції? Оформіть тези для виступу. 5. Проаналізуйте сутність та етапи промислового перевороту в Україні. Як розвивався залізничний та водний транспорт, зовнішня та внутрішня торгівля? Розробіть схему економічного розвитку України в XIX столітті. 6. Які зміни в соціальній структурі відбулись в результаті скасування кріпацтва та промислового перевороту в Україні? Намалуйте схему соціальної структури. Який статус мали нові соціальні групи? 7. Епоха класицизму в мистецтві XIX століття. Зробіть презентацію. 8. Донбас у XIX столітті.
Україна в Першій світовій війні (1914–1918 рр.). 1. Причини, характер I світової війни. 2. Плани воюючих сторін щодо України. 3. Західна Україна у 1914 – 1916 рр.	1. Проаналізуйте причини та характер Першої світової війни, українські політичні течії та партії, діяльність українських організацій. в умовах війни. В чому полягала трагедія українців і чи можна було цього уникнути? Підготуйте тези для доповіді. 2. Дослідіть військові дії на території Західної України в роки війни. Оцініть їх наслідки. Оформіть у вигляді презентації.
Українська національна революція 1917–1921 рр. та пошуки оптимальних моделей її реалізації у 1917 р. 1. Утворення УЦР: склад та програма діяльності. 2. Універсали УЦР. 3. Гетьманат 4. Директорія	1. Проаналізуйте розстановку політичних сил в Україні в 1917 році. Намалуйте схему. Оцініть діяльність Центральної Ради. Прослідкуйте еволюцію від автономістських до самостійницьких поглядів у ЦР. 2. Створіть презентацію щодо політики Гетьмана П.Скоропадського. Порівняйте її з політикою А.Денікіна в Україні. 3. Проаналізуйте помилки і прорахунки Директорії. Чи можна було їх уникнути? Підготуйте тези для конференції. 4. Донбас в роки російських революцій.
Міжвоєнний період історії українського народу (1921–1939 рр.).	1. Подумайте. в чому виявлялась соціально-економічна й політична криза на початку 1920-х рр. Чому було запроваджено нову економічну

1. Національно-державне будівництво в Україні в 1920-х рр. 2. Здійснення непу в Україні. Утвердження тоталітарно-командної системи. 3. Великий перелом та його наслідки для України. 4. «Великий терор» в Україні.	політику? 2. Проаналізуйте сутність непу та порівняйте з політикою «воєнного комунізму». Оформіть схему та таблицю. Чому неп називали «кроком назад»? 3. Проаналізуйте етапи створення СРСР та умови союзного договору. 4. Проаналізуйте причини, завдання, труднощі, джерела фінансування, риси та особливості індустріалізації в Україні. Намалуйте схему. 5. Проаналізуйте причини та методи колективізації. Намалуйте схему. 6. Порівняйте голод 1920-х та голодомор 1930-х років. Оформіть у таблицю. 7. Дослідіть явище під назвою «Великий терор». Вкажіть причини. Кого торкнулись чистки та репресії? 8. Розкажіть про українізацію, назвіть її діячів. Яким було значення такої політики і чому її згорнули? Зробіть презентацію.
Суспільно-політичний, соціально-економічний розвиток УРСР на початку 1950–1980-х рр. 1. Дисидентський рух в Україні. 2. Духовний розвиток суспільства: ідеологічний диктат.	1. Дослідіть еволюція поглядів українських дисидентів, пошуки нових форм боротьби та ступінь їх впливу на українську громадськість. 2. Розкажіть про життєвий шлях українського дисидента на вибір та за допомогою цього конкретного прикладу охарактеризуйте життя в СРСР в 1970-х роках. Презентація. 3. Проаналізуйте українське суспільство в умовах деструкції радянської тоталітарної системи в другій половині 1980-х рр. 4. Олекса Тихий – правозахисник родом з Донбасу. Презентація. 5. Творчість Миколи Рибалко.
Незалежна Україна в сучасному світі. 1. Діяльність політичних партій. 2. Проблеми соціально-економічного розвитку 3. Україна та ЄС.	1. Дослідіть становлення багатопартійності в Україні. Які партії були та є найвпливовішими? 2. Проаналізуйте тенденції розвитку сучасної української літератури / кіномистецтві / живописі / театральному мистецтві / музиці сучасній та класичній (на вибір). Які фактор впливають на розвиток сучасної культури? 3. Проаналізуйте соціально-економічний розвиток сучасної України. 4. Проаналізуйте вектори зовнішньої політики сучасної України. Оцініть перспективи входу України до ЄС. В сому полягають

	труднощі інтеграції України в євро простір? 5. Донбас у роки незалежності.
--	---

ІНДИВІДУАЛЬНІ ЗАВДАННЯ ДЛЯ ЗАКРІПЛЕННЯ ЛЕКЦІЙНОГО МАТЕРІАЛУ

Для закріплення лекційного матеріалу, опрацювання літератури, поглиблення знань студентам пропонується відповісти на наступні відкриті та тестові варіативні питання за темами лекцій:

Змістовий модуль І. Україна від найдавніших часів до кінця ХІХст.

Тема 1.

Витоки українського народу, його державності і культури

Варіант 1.

1. Розкрийте поняття «історичне джерело».
2. В яких історичних джерелах є згадки про кіммерійців?
3. Розбийте найдавнішу історію України на періоди.
4. Які давні релігійні вірування Ви знаєте?
5. Позначте племена, про які римський поет Овідій писав у «Трістіях»: «Ворог, сила якого кінь та швидка стріла, спустошує жалюгідні багатства навколишніх сіл...»:

- А Гуни;
- Б Кіммерійці;
- В Сармати;
- Г Скіфи.

Варіант 2.

1. Розкрийте поняття «історія України».
2. Назвіть найвідоміші скіфські кургани. Яку історичну інформацію вони повідомляють сучасним дослідникам?
3. Вкажіть послідовність руху кочових племен по території України, починаючи з кіммерійців та завершуючи Великим переселенням народів.
4. Що таке тотемізм?
5. Позначте факт, що має відношення до трипільської культури:
 - А проіснувала 1500 років;
 - Б були войовничими племенами;
 - В кількість жителів у деяких поселеннях досягала 100 тисяч;
 - Г поклонялись лісовим богам.

Варіант 3.

1. Розкрийте поняття «історія».
2. Які особливості має трипільська культура?
3. Намалюйте розташування найвідоміших античних міст-держав Північного Причорномор'я.

4. Що таке анімізм?
5. Позначте факт, що має відношення до скіфів:
А панування скіфів тривало понад тисячу років
Б Геродот писав про 4 групи скіфів
В Товста Могила, Кам'яна Могила, Курган Солоха, Гайманова Могила – найвідоміші скіфські кургани
Г скіфські племена були асимільовані венетами.

Тема 2-3.

Україна княжої доби та її роль у світовій історії. Київська Русь. Культура Київської Русі. Феодальна роздробленість Русі. Галицько-Волинське князівство.

Варіант 1.

1. Що таке «полюддя»?
2. Вкажіть послідовність зміни київських князів періоду становлення Київської Русі.
3. Позначте іншу назву варягів.
4. Розкажіть про реформи княгині Ольги.
5. Що вирішили князі на з'їзді в Любечі? Коли відбувся з'їзд?

Варіант 2.

1. Хто такі поляни?
2. Вкажіть послідовність зміни київських князів в період становлення та розквіту Київської Русі.
3. Який вид господарства складав основу економіки Київської Русі?
4. Розкажіть про політичну та культурну діяльність князя Ярослава Мудрого.
5. Розкажіть про Галицько-Волинську державу. Коли вона виникла, хто правив та чим завершилась її історія?

Варіант 3.

1. Хто такі ізгої?
2. Вкажіть союзи слов'янських племен, які розселились на території сучасної України.
3. Вкажіть назву найвідомішого літопису часів Київської Русі.
4. Розкажіть про політичну та культурну діяльність князя Володимира Великого.
5. Позначте причини роздробленості Київської Русі.

Тема 4.

*Литовсько-польська доба в історії України.
Культура України в XIV–XVI ст.*

Варіант 1.

1. Який литовський князь захопив більшість українських земель?
2. У чому полягала сутність Люблінської унії?
3. Що таке унія?
4. Чим відомий князь Ягайло?

5. Що так Берестейська унія?

Варіант 2.

1. Хто зазнав поразки під час Грюнвальдської битви?
2. Що представляли собою Литовські статuti?
3. Що таке шляхта?
4. Коли відбулась битва під Вількомиром? Хто був учасником та переміг?
5. Хто виступив захисником Берестейської унії? Чому?

Варіант 3.

1. У чому полягала сутність Кревської унії?
2. Які українські міста отримали Магдебурзьке право?
3. Що таке магістрат?
4. Що представляв собою «Устав на волоки»?
5. Якими були причини укладення Берестейської унії?

Тема 5.

*Козацька доба. Визвольна війна українського народу середини XVII ст.
Формування української держави*

Варіант 1.

1. З якої події починається історія Запорізької Січі?
2. Хто такий Мартин Небаба?
3. Що таке «корогва»?
4. Розкажіть про перший період національно-визвольної війни під проводом Б.Хмельницького.
5. Розкажіть про діяльність Івана Федорова в Україні.

Варіант 2.

1. Хто такий Байда?
2. Розкажіть про повстання під проводом Я.Острянина та Д.Гуні. Чим воно завершилось і чому?
3. Хто такий обозний?
4. Розкажіть про другий період національно-визвольної війни під проводом Б.Хмельницького.
5. Розкажіть про православні братства в Україні.

Варіант 3.

1. Хто такий Т.Федорович (Трясило)?
2. Розкажіть про повстання Северина Наливайка.
3. Хто такий курінний?
4. Розкрийте причини та значення національно-визвольної війни під проводом Б.Хмельницького.
5. Розкажіть про діяльність І.Борецького.

Тема 6-7.

*Велика Руїна. Гетьманищина. Ліквідація української автономної державності. Україна у XVIII ст.
Культура України наприкінці XVII – у XVIII ст.*

Варіант 1.

1. Хто з кошових отаманів Запорозької Січі підтримав разом із запорожцями І.Мазепу під час походу Карла XII?
2. Хто такі гайдамаки?
3. Коли була створена Перша Малоросійська колегія?
4. Коли та де відбулась Полтавська битва? Чим завершилась?
5. Що Ви знаєте про Ф.Прокоповича?
6. Хто такий П.Калнишевський?
7. Поясніть значення слова «барокко».

Варіант 2.

1. Вкажіть зміст Коломацьких статей.
2. Хто очолив гайдамаків?
3. Коли була створена Друга Малоросійська колегія?
4. Коли остаточно було ліквідовано гетьманство в Україні?
5. Що Ви знаєте про І.Вишенського?
6. Хто такі опришки?
7. Коли відбулись перший та другий поділи Польщі?

Варіант 3.

1. Хто був обраний гетьманом у 1750р. Розкажіть про цю історичну постать.
2. Розкажіть про повстання на Правобережній Україні в 1702-1704рр.
3. Хто був президентом Першої Малоросійської колегії? Чим вона займалась?
4. Коли і ким була зруйнована Запорізька Січ?
5. Розкажіть про основні культурні тенденції в Україні в XVIIIст.
6. Розкажіть, що Ви знаєте про І.Гонту.
7. Коли відбувся третій поділ Польщі? Яке значення він мав для України?

Тема 8.

Україна у складі Російської та Австро-Угорської імперій у XIX ст.

Українська культура у XIX ст.

Варіант 1.

1. Розкажіть, щ Ви знаєте про Товариство об'єднаних слов'ян?
2. Хто написав «Книгу буття українського народу»? Чим відома ця книга?
3. Розкажіть про повстання селян під проводом У.Кармалюка.
4. На які групи поділялись селяни у XIX ст.?
5. Коли в Україні з'явився перший цукровий завод? Де?

Варіант 2.

1. Розкажіть про Кирило-Мефодіївське товариство.
2. Що Ви знаєте про декабристський рух в Україні?
3. В якій галузі працювали Т.Осиповський та М.Остроградський?
4. Коли було скасоване кріпацтво в Західній Україні?
5. Що таке «Русалка Дністрова»?

Варіант 3.

1. Розкажіть про «Руську трійцю».
2. Поясніть, чим займалось товариство «просвіта»?
3. Коли був прийнятий Емський указ?
4. Коли було скасоване кріпацтво у Лівобережній Україні?
5. Вкажіть міста, які з'єднала перша залізниця в Україні.

Змістовий модуль II. Історія України в XX - початку XXI ст.

Тема 9.

Україна наприкінці XIX – початку XX ст.

Українська культура на початку XX ст.

Варіант 1.

1. Розкажіть про події першої російської революції в Україні.
2. Що Ви знаєте про М.Грушевського?
3. Коли виникло Товариство українських поступовців? Чим воно займалось?
4. Що передбачала переселенська політика П.Столипіна?
5. Що Ви знаєте про А.Шептицького?

Варіант 2.

1. Розкажіть про причини першої російської революції.
2. Хто був головою ТУП?
3. Коли побачила світ перша україномовна газета «Хлібороб»?
4. Чи засідали українські представники в I та II Державних Думах? Які позиції вони відстоювали?
5. З яким видом мистецтва були пов'язані імена братів Тобілевичів?

Варіант 3.

1. Розкажіть про процес формування політичних партій в Україні на початку XX ст.
2. Хто був автором аграрної реформи в Російській імперії на початку XX ст.
3. Коли виникло ТУП?
4. Які наслідки мала аграрна реформа П.Столипіна?
5. Коли і ким був заснований перший стаціонарний театр в Києві?

Тема 10.

Українська національно-демократична революція 1917–1921 рр. Україна в революціях 1917 р. та в роки громадянської війни (1917-1920 рр.)

Варіант 1.

1. Які українські землі напередодні першої Світової війни входили до складу Австро-Угорщини?
2. Які плани мав Троїстий союз по відношенню до України?
3. Що Ви знаєте про Центральну Раду?
4. Вкажіть зміст I та II Універсалів.

5. Коли була утворена Директорія? Як вона прийшла до влади?

Варіант 2.

1. Розкажіть історію Українських січових стрільців.
2. Хто очолив Головну Українську Раду?
3. Розкрийте зміст III Універсалу ЦР.
4. У чому полягала політика гетьмана П.Скоропадського?
5. Яке місто стало першою столицею радянської України?

Варіант 3.

1. Що Ви знаєте про В.Винниченка?
2. Вкажіть зміст IV Універсалу. В яких історичних умовах він був прийнятий?
3. Коли до влади в Україні прийшов гетьман П.Скоропадський?
4. Що Ви знаєте про бій під Крутами?
5. Позначте дату проголошення Акту Злуки УНР та ЗУНР.

Тема 11-13.

Україна у роки нової економічної політики (1921-1928 рр.).

Культурне будівництво у 1920-ті роки.

Радянська Україна у складі СРСР у 1928-1938 роках.

Культурне будівництво.

УРСР в роки Другої світової війни (1939-1945 роки)

Варіант 1.

1. Вкажіть дату створення СРСР.
2. Поясніть, що таке нова економічна політика.
3. Що таке коренізація?
4. Розкажіть про життя та діяльність М.Хвильового.
5. Що таке індустріалізація? Які особливості вона мала в Україні?
6. Що таке «рейкова війна»?
7. Коли і де відбулась найбільша танкова битва початкового періоду радянсько-німецької війни?

Варіант 2.

1. Вкажіть, які повноваження мала Україна в складі СРСР.
2. Поясніть, що таке продподаток? Чим він відрізнявся від продрозверстки?
3. Що таке українізація?
4. Розкажіть про життя та діяльність О.Довженка.
5. Що таке колективізація? Які особливості вона мала в Україні?
6. Що таке Карпатський рейд?
7. Що таке голокост?

Варіант 3.

1. Розкажіть про голод в Україні 1921-1923рр. (причини, наслідки).
2. Що включала в себе нова економічна політика в галузі промисловості?
3. Розкажіть про радянську кампанію «Геть не писемність!».
4. Розкажіть про життя та діяльність Л.Курбаса.

5. Охарактеризуйте період репресій в Україні.
6. Позначте риси «нового порядку» в Україні.
7. Хто такий Е.Кох?

Тема 14-16.

Суспільно-політичний, соціально-економічний та культурний розвиток України від другої половини 40-х до середини 80-х рр. ХХ ст. Україна і перебудова (1985-1991). Національно-державне відродження українського народу. Незалежна Україна в сучасному світі. Основні тенденції розвитку української культури

Варіант 1.

1. Що так десталінізація?
2. Хто такий І.Дзюба?
3. Який період в історії називають «перебудовою»? Чому?
4. Як характеризувався економічний розвиток України на початку 90-х рр. ХХ ст.?
5. Охарактеризуйте перший етап руху України до незалежності.

Варіант 2.

1. Хто виступив з критикою культу особи Й.Сталіна?
2. Хто такий Т.Чорновіл?
3. Вкажіть роки перебування при владі М.Хрущова.
4. Коли та у зв'язку із якими подіями виникла Українська Гельсінська група?
5. Охарактеризуйте другий період руху України до незалежності.

Варіант 3.

1. Хто такий дисидент?
2. Які органи управління промисловістю були створені в ході реформи М.Хрущова?
3. Вкажіть роки перебування при владі Л.Брежнєва.
4. Вкажіть напрями зовнішньої політики незалежної України.
5. Охарактеризуйте третій та четвертий етапи руху України до незалежності.

ІНДИВІДУАЛЬНІ ЗАВДАННЯ З ПІДГОТОВКИ, НАПИСАННЯ ТА ЗАХИСТУ РЕФЕРАТІВ

Мета реферативної роботи – систематизація, узагальнення, закріплення теоретичних знань з предмету, більш глибокий та детальний аналіз джерел з обраної теми, відпрацювання навичок наукової роботи, формування тексту (вступ, основна частина, розділи, підрозділи, висновки, список літератури, додатки), оформлення роботи.

Тему реферату студент обирає самостійно з поданого переліку чи за інтересами.

Реферативна робота має бути виконана самостійно з дотриманням вимог академічної доброчесності та методичних вказівок. Студент може

звернутись до викладача за консультацією з приводу підбирання необхідної літератури, вибору методів, написання тексту, оформлення роботи. Обсяг роботи – від 10 до 20 сторінок. Текст структурований. Титульний аркуш. План. Вступ – 2-3 сторінки, де міститься актуальність теми, мета і завдання дослідження. Основна частина – більша частина реферату (від 8 сторінок), містить огляд літератури з обраного питання, висвітлення теоретичних основ відповідно до плану. Висновки – важлива частина роботи, містить стисле узагальнення напрацювань, чітко сформульовані результати роботи. Список літератури формується за порядком згадування у тексті. Додатки можуть містити схеми, малюнки, таблиці, уривки з історичних джерел. Студент має продемонструвати здатність мислити самостійно, критично, аналізувати джерела та літературу, явища та події минулого, оформлювати роботу, список літератури за стандартом, усвідомлювати та оцінювати якість своєї наполегливої праці.

Теми рефератів

1. Проблема походження слов'ян в історичній науці.
2. Норманська та антинорманська теорія походження державності Київської Русі.
3. Галицько-Волинське князівство в XII–XIII ст.
4. Зародження українського козацтва та його суспільно-політична організація.
5. Брестська церковна унія 1596 р. та посилення національно-релігійного гноблення.
6. Селянсько-козацькі повстання на Україні XVI – I половини XVII ст.
7. Б. Хмельницький і проблеми державності України.
8. Міжнародна дипломатія Б. Хмельницького.
9. Політична діяльність гетьмана І. Мазепи.
10. Конституція Пилипа Орлика: аналіз документа.
11. Запорозька Січ у XVIII столітті.
12. Суспільно-політична діяльність Т. Г. Шевченка.
13. Специфіка формування української нації.
14. Специфіка формування промислового пролетаріату Донбасу в II пол. XIX ст.
15. Суспільно-політичні погляди М. Драгоманова.
16. Суспільно-політична діяльність І. Франка.
17. Донбас в роки першої російської революції (1905–1907 рр.).
18. Аграрне питання в програмах політичних партій України на початку XX ст.
19. Національне питання в програмах політичних партій України на початку XX ст.
20. Політична діяльність В. Винниченка.
21. Політико-правові погляди М. Грушевського.
22. Діяльність українських політичних партій в 1917 р.

23. Донецько-Криворізька республіка: історія створення та альтернатива розвитку.
24. Політична діяльність С. Петлюри в роки громадянської війни.
25. Селянський повстанський рух на Україні під керівництвом Н. Махна.
26. Голод в Україні в 1921–1923 рр.
27. Безробіття в Донбасі часів непу.
28. Національна політика на Україні: досвід 1920-х років.
29. Голод на Україні в 1932–1933 рр.
30. Демографічні втрати України в 30-ті роки ХХ ст.
31. Автономія Карпатської України та її окупація хортистською Угорщиною.
32. Партизанський та підпільний рух у Донбасі у роки Другої світової війни.
33. Відбудова промисловості Донбасу після Другої світової війни.
34. Рух українських правозахисників у 1960 – 1970-ті рр. ХХ ст.
35. Українська еміграція і сучасна зарубіжна діаспора.
36. Формування багатопартійності в Україні: проблеми та перспективи.
37. Сучасний стан національного питання й міжнаціональні відносини в Україні.
38. Міжнародне економічне співробітництво України.
39. Аграрна реформа в Україні: проблеми та перспективи.
40. Студентські організації в незалежній Україні.
41. Традиції іконописання в Україні.
42. Творчість Сергія Васильківського.
43. Українська Гельсінська група: історія та значення.
44. Творчість Олександра Мурашко.
45. Народний примітивізм Марії Приймаченко.
46. Філософська система та творчість Г.С.Сковороди.
47. Українська наука в роки Другої світової війни.
48. Національний український характер: специфіка та умови формування.
49. Розстріляне Відродження.
50. Козацьке бароко: специфіка, особливості та приклади.
51. Історія радянського виду спорту (за вибором).
52. Відомі спортсмени України (за вибором).
53. Україна на Олімпійських іграх.

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

Основна література

1. Алексєєв С. В. Історія України : короткий курс лекцій (для студентів усіх спеціальностей та форм навчання). Краматорськ : ДДМА, 2007. 228 с.
2. Алексєєв С. В. Політичні партії в Україні (1900–1917): навч. посібник з курсу «Історія України» для студентів усіх спеціальностей. Краматорськ : ДДМА, 2003. 72 с.
3. Алексєєв С. В. Плани семінарських занять та методичні вказівки до них з курсу «Історія України» для студентів всіх спеціальностей. Краматорськ : ДДМА, 2008. 31 с.
4. Бойко О. Д. Історія України: навч. посібник. Видання 4-тє, виправлене, доп. К. : Академвидав, 2012. 704 с.
5. Іваненко В.В., Кривчик Г.Г. Історія і культура України [Текст]: електрон. підручник для студ. природнич. і техн. спец. Д.: ДНУ ім. Олеся Гончара, 2016. 206 с.
6. Історія України / В. Ф. Верстюк [та ін.] ; під ред. В. А. Смолія. К. : Альтернативи, 1997. 416 с.
7. Історія України : довідник / Н. Л. Стешенко, О. А. Довбня. 2-є вид., перероб. та доп. Краматорськ : ДДМА, 2011. 68 с.
8. Історія України з найдавніших часів до початку ХХІ ст. : зб. документів і матеріалів / упоряд. : С. В. Алексєєв, Н. Л. Стешенко. Краматорськ : ДДМА, 2017. 204 с.
9. Стешенко Н. Л. Історія України (друга половина 50-х – перша половина 80-х рр. ХХ ст.) : навчальний посібник. Краматорськ : ДДМА, 2012. 56 с.
10. Передерій І.Г. Історія української культури: навч. посіб. для студентів усіх напрямів підготовки денної та заочної форм навчання / І.Г.Передерій, О.В.Тєвікова, А.В.Нарадько; за ред. І.Г.Передерій. Полтава: ПолтНТУ, 2015. 274 с.
11. Рибалка І. К. Історія України. Ч. 1 : Від найдавніших часів до кінця ХVІІІ ст. Харків : Основа, 1995. 448 с.
12. Рибалка І. К. Історія України. Ч. 2 : Від початку ХІХ ст. до лютого 1917 р. Харків : Основа, 1997. 480 с.

Допоміжна література

- Бокань В., Польовий Л. Історія культури України: Навч. посіб. К.: МАУП, 2002. – 3-тє вид., стереотип. 256 с.
- Губарев В. К. Історія України : універс. довідник. Донецьк : БАО, 2009. 383 с.
- Дорошенко Д. І. Нарис історії України в 2-х т. Т. 1 : до половини ХVІІ ст. К. : Глобус, 1992. 238 с.

Дорошенко Д. І. Нарис історії України в 2-х т. Т. 2 : від початку XVII ст. К. : Глобус, 1992. 349 с.

Історія України : довідник / упоряд.: С. Крупчан [та ін.]. 5-те вид., перероб. і доп. К. : Казка, 2010. 736 с.

Історія України : навчально-методичний посібник для семінарських занять / за ред. В. М. Литвина. К. : Знання, 2006. 607 с.

Історія України та її державності : курс лекцій : навч. посіб. для студ. і викладачів вищ. навч. закл. / Л. Є. Дещинський [та ін.]; наук. ред. Л. Є. Дещинський. Вид. 5-те, перероб. і допов. Л. : Національний ун-т «Львівська політехніка», 2009. 474 с.

Історія української культури: Курс лекцій / під заг. ред.. д.іст.н. С.О.Костилюєвої. К.: ІВЦ „Вид-во «Політехніка», 2010. 334 с.

Литвин В. М. Історія України : підручник. 5-те допов. вид. К. : Наукова думка, 2010. 828 с.

Малий словник історії України / В. Смолій [та ін.]. К. : Либідь, 1997. 464 с.